

Sak nr.	Behandles av:	Møtedato
	Hovedstyret	13.02.2026

Høringsvar til kommunekommisjonens NOU 1

Forslag til vedtak

Administrasjonen gis fullmakt til å sende inn høringssvar fra KS til NOU 2026: 1 *En bærekraftig kommunesektor* (NOU 1), innenfor følgende rammer:

Generelt

KS viser til Kommunekommisjonens begrunnelse for hvorfor lokalt selvstyre både er viktig for å gi innbyggerne lokaldemokratisk innflytelse og er den mest ressurseffektive måten å sikre en bærekraftig velferd over hele landet. Dette premisset må være sentralt også i arbeidet med den oppfølgende utredningen (NOU 2).

KS anbefaler at Kommunekommisjonen i arbeidet med NOU 2 prioriterer å bruke ressurser på å utvikle forslag som faktisk reduserer samlet statlig styringstrykk mot kommunene, både på systemnivå og ved enkeltforslag.

KS deler kommisjonens vurdering av at det er behov for et institusjonelt rammeverk som bidrar til at statens styring framover i større grad er samordnet og utøves i tråd med rammestyringsprinsippet og prinsippene nedfelt i kommuneloven, både i regjering og Storting.

KS understreker betydningen av at summen av styringstiltak ses i sammenheng med de fastsatte økonomiske rammene og den demografiske utviklingen framover, både når det gjelder etterspørsel etter tjenester fra ulike befolkningsgrupper og tilgangen på arbeidskraft.

KS legger til grunn at regjeringen vil fremme konkrete forslag om oppfølging av Kommunekommisjonens første delrapport i kommuneproposisjonen 2027 og i statsbudsjettet for 2027.

1. Til konkrete enkeltforslag i NOU 1

- I. KS mener prinsipielt at bemanningsnormer og formelle kompetansekrav er uegnede og unødvendige virkemidler i statens styring av kommunene, og at de bør unngås.
- II. *Alternativ 1: Dagens lærernorm bør endres fra å gjelde på hovedtrinn per skole til kommunenivå.*
Alternativ 2: Dagens lærernorm bør avvikles.
- III. KS støtter at de formelle kompetansekravene i helse- og omsorgstjenestelovens § 3-2 oppheves.
- IV. Kommisjonens forslag til innlemming av øremerkede tilskudd støttes, med unntak av forslaget om innlemming av veterinærtilskudd. KS anbefaler at den delen av tilskuddet som gis spesielt som stimuleringstilskudd til dekning av veterinærtjenester på dagtid i kommuner med svakt næringsgrunnlag videreføres som øremerket tilskudd.

- V. KS støtter at grunnskoletilskuddet avvikles, og at beløpet fordeles etter ordinære kostnadsnøkler i inntektssystemet.
- VI. KS støtter forslag om forenkling av investeringstilskuddsordningen i tråd med kommisjonens forslag.

2. Forslag til NOU 2 - Institusjonelt rammeverk for statlig styring – Tiltak på systemnivå

KS anbefaler at Kommunekommisjonen prioriterer å utrede, konkretisere og foreslå et justert rammeverk for statlig styring av kommuner og fylkeskommuner basert på følgende hovedelementer:

- I. Vurdere og foreslå hvordan staten kan tydeliggjøre rommet for lokalt politisk og faglig skjønn
- II. Foreta en gjennomgang av utrednings- og beslutningsprosesser knyttet til lovarbeid med sikte på både tydeligere vurderinger av hvorvidt en regulering er egnet og nødvendig, og en høyere terskel for å gripe inn i den lokale handlefriheten
- III. Vurdere og foreslå systemer for samordning og koordinering av lovverk, og etterfølgende evaluering av nytt lovverk
- IV. Utrede hvordan en sterkere vektlegging av konsekvenser for hele kommunens eller fylkeskommunens tjenestetilbud i statlige klageordninger kan utformes samt utrede og foreslå alternativer til statlig klagebehandling
- V. Vurdere om man skal innføre en høyere terskel for overprøving av kommunens frie skjønn i de enkelte særlover
- VI. Vurdere om det bør etableres andre tvisteløsningsordninger i tillegg til dagens ordinære domstolsbehandling, for å behandle tvister mellom stat og kommune, hvor stat og kommuner er uenige om den skjønnsmessige lovforståelsen
- VII. Vurdere tiltak som kan gi reell samordning av styringssignaler og prioriterte oppdrag i tildelingsbrev til underliggende etater, herunder dempe omfang og detaljeringsgrad av statlig tilsyn
- VIII. Redusere kommuners og fylkeskommuners informasjonsplikt overfor statsforvaltningen
- IX. Utrede tiltak som kan styrke etterlevelsen av det institusjonelle rammeverket for hvordan staten skal styre kommunesektoren
- X. Utrede hvordan et tverrdepartementalt kontinuerlig arbeid med forenkling av eksisterende regler kan gjennomføres som del arbeidet med kommuneproposisjonen og statsbudsjettet, og inngå i de faste møtene med KS

3. NOU 2: Ytterligere endringer i dagens virkemiddelbruk – enkeltforslag

KS anbefaler at kommunekommisjonen prioriterer å utrede, konkretisere og foreslå endringer i dagens virkemiddelbruk innenfor følgende konkrete områder:

- I. KS anbefaler at kommisjonen i NOU 2 utreder og fremmer forslag om mer fleksible bemanningsnormer i barnehagesektoren, kompetansekrav knyttet til bruk av tvang i helse- og omsorgssektoren og oppmyking av språkkrav for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner utenfor EØS og Sveits.
- II. KS støtter kommisjonens vurderinger av tiltak for å frigjøre kapasitet til oppdatering av overordnede arealplaner, inklusive forenklinger knyttet til planstrategi og planprogram for samfunnsdelen, samt forenklinger i prosesskrav til mindre og moderate endringer i gjeldende planer. Kommisjonen bør vurdere dagens organisering av forholdet mellom stat og kommune som areal- og planmyndighet. Kommisjonen bør også vurdere behovet for endringer i plan og bygningsloven som har som effekt at antall innsigelser og varsler

- om innsigelser reduseres, i særlig grad når foreslått regulering er i tråd med overordnet og oppdatert arealplan.
- III. Det bør fremmes forslag om et eget lovutvalg for ny eiendomsskattelov med bedre pedagogiske oppbygning og struktur, og enklere regler for taksering og utskriving av skatt.
 - IV. KS mener at kommisjonen må øke ambisjonsnivået for gjennomgang av forhold i aktørlover som i betydelig grad binder ressurser i kommunesektoren til administrativ ressursbruk med liten eller ingen opplevd nytte for innbyggerne.
 - V. KS anbefaler at kommisjonen arbeider videre med hvordan statens pedagogiske virkemidler kan utformes slik at statsforvaltningen ikke begrenser det lokale selvstyret annet enn av det som fremgår av lov og forskrift.
 - VI. KS støtter at kommunekommisjonen i NOU 2 vurderer ytterligere innlemminger eller forenklinger av øremerkede tilskudd. I vurdering av innlemminger av større øremerkede ordninger som toppfinansieringsordningen og investeringstilskuddsordningen forutsettes at det gjøres en konsekvensvurdering av omfordelingseffekter mellom kommuner og grupper av kommuner.
 - VII. KS anbefaler at kommisjonen går gjennom enkeltparagrafer i helse- og omsorgstjenesteloven for å tilpasse lovverket til endrede rammebetingelser i kommunesektoren med hensyn til personellsituasjon, økonomi og endrede behov grunnet endringer i demografi
 - VIII. Kommunekommisjonen bør be Arbeids- og inkluderingsdepartementet om å tydeliggjøre kommunenes handlingsrom til å fatte rammevedtak etter sosialtjenestelovens § 18, alternativt endre ordlyden i loven slik at dette eksplisitt framkommer.
 - IX. Kommunekommisjonen bør vurdere om en sammenslåing av lovverk innenfor oppvekstsektoren kan bidra til en forenklet lovregulering, og forbedre rammebetingelsene for tverrsektorielt samarbeid innen de kommunale oppveksttjenestene.
 - X. Kommisjonen bør vurdere hvordan statens styring av kulturfeltet kan forenkles.

4. NOU 2: Andre forhold

KS anbefaler at kommunekommisjonen prioriterer å utrede, konkretisere og foreslå endringer innenfor følgende konkrete områder:

- I. KS anbefaler at kommisjonen følger opp signalet om å se på hvordan statsforvalterne utøver sin rolle, herunder hvordan oppdragene tolkes og utøves, og på hvorvidt det er variasjon i dette mellom embetene.
- II. Kommisjonen bør arbeide videre med både økonomiske og juridiske virkemidler som støtter opp om de selvstendige valg kommunene gjør for å bli større eller samarbeide mer omfattende og langsiktig i faste konstellasjoner, også om velferdsoppgaver.
- III. Kommisjonen bør vurdere hvordan digitaliseringsarbeidet kan innrettes slik at statens sektorisering ikke vanskeliggjør mulighetene til å levere helhetlige og sammenhengende tjenester, påfører kommunesektoren urimelige kostnader og kompleksitet og krav om å ta i bruk løsninger som ikke er tilpasset sektorens behov.
- IV. Kommisjonen bør foreslå endringer både i forsøksloven og i annen forsøkslovgivning slik at kommuner og fylkeskommuner kan prøve ut mer dyptgripende forsøk.

Bakgrunn og fakta

Kommunekommisjonen la 9. januar 2026 frem sin første delrapport NOU 1. Kommisjonen foreslår sju konkrete tiltak som kommisjonen vurderer er mulig å gjennomføre uten videre utredning:

1. Avvikle/endre lærernorm
2. Avvikle kompetansekrav i helse- og omsorgstjenesten
3. Innlemming av øremerkede tilskudd til kommunesektoren
4. Sammenslåing av tilskudd på natur- og klimafeltet
5. Heve beløpsgrensen for krav på rapportering på øremerkede tilskudd
6. Avvikling av grunnskoletilskuddet i inntektssystemet
7. Forenkling av Husbankens investeringstilskudd til heldøgns omsorgsbolig

Kommisjonen peker også på saksområder som man vil vurdere i arbeidet med NOU 2.

Kommisjonens første rapport er lagt ut på høring, med frist 16. april 2026.

Vurderinger

Generelt

På bakgrunn av Hovedstyrets vedtak vil administrasjon lage et hørings svar. Hørings svaret vil være relativt omfattende, ut fra følgende hensyn:

- Som kommunesektorens organisasjon vil KS' vurderinger veie tungt. Det er samtidig viktig å være bevisst på kommisjonens sammensetning. Sannsynligheten for at KS' forslag blir fulgt opp avhenger av at kommisjonens medlemmer oppfatter dem som relevante, godt dokumentert og gjennomførbare, samt at de er innenfor kommisjonens mandat.
- Vi kan ikke forvente av våre medlemmer kan sette av mye tid til å lage egne høringsinnspill. KS' forslag må være godt nok beskrevet og begrunnet til at medlemmene enkelt kan ta stilling til dem – enkeltvis og i sum.
- Kommisjonen har begrensede ressurser. Det er lite sannsynlig at alle forslag fra KS vil bli fulgt opp av kommisjonen, særlig de som krever betydelig utredning. Administrasjonens vurdering er at de likevel kan bli fanget opp, spesielt av Stortinget. Det forutsetter at begrunnelsen for forslagene – den ønskede effekten – er tilstrekkelig godt beskrevet.

Denne saken foreslår prinsipper for innretningen på KS' hørings svar.

Til vedtakspunkt 1 – Vurdering av konkrete enkeltforslag i NOU 1

Kommisjonen har lagt en rekke føringer for innenfor hvilke områder man vil vurdere tiltak, og hvilke krav som stilles til vurderinger av effekt og konsekvenser. Leder for kommisjonen, Eivind Dale, har i tillegg kommunisert en ambisjon om enstemmighet – eller størst mulig flertall – bak de forslagene kommisjonen presenterer.

Kommisjonens konkrete forslag til tiltak i NOU 1 vil i seg selv bidra til å øke handlingsrommet for kommuner og fylkeskommuner, men fremfor alt viser forslagene både hvordan forslag til endringer kan utformes og begrunnes, og i hvilken retning kommisjonen vil gå. Administrasjonens vurdering er derfor at det er viktig for kommisjonens videre arbeid, og ikke minst innholdet i NOU 2, at KS stiller seg grunnleggende positiv til det arbeidet og de forslagene som kommisjonen kommer med i NOU 1.

Nedenfor gis det en kort begrunnelse til hvert enkelt vedtak forslag knyttet til kommisjonens forslag.

1. *Bemanningsnormer og formelle kompetansekrav*

Forslag til vedtak: KS mener prinsipielt at bemanningsnormer og formelle kompetansekrav er uegnede og unødvendige virkemidler i statens styring av kommunene, og at de bør unngås.

I dokumentet kommunesektorens politiske prioriteringer vedtok Landstinget i 2024 følgende formuleringer:

«Kommuner og fylkeskommuner forventer at nasjonale myndigheter ikke vedtar nasjonale krav som reduserer kommuner og fylkeskommuners handlingsrom som arbeidsgivere. Dette inkluderer bemanningsnormer, kompetansekrav og kvalitetskrav som styrer kompetansesammensetningen. (...) Kommuner og fylkeskommuner forventer at nasjonale myndigheter unngår nye og utvidede bindinger som bemanningsnormer og lignende [og] flytter dagens bemanningsnormer i barnehage og skole fra den enkelte barnehage/skole til kommunenivå.»

Bemanningsnormer og formelle kompetansekrav er et styringsvirkemiddel som i betydelig grad begrenser muligheten for å tilpasse ressursbruken til lokale behov og forutsetninger. Allerede i dag har mange kommuner, særlig de minst sentrale, store utfordringer med å rekruttere ulike typer arbeidskraft. Med dagens og fremtidens økende arbeidskraftsbehov, fremstår kravene som urealistiske og løser ikke kjernen i utfordringene. I tillegg utfordrer de arbeidsgivers styringsrett. Fra et prinsipielt standpunkt bør derfor bemanningsnormer og kompetansekrav unngås.

II. Lærernorm

Forslag til vedtak:

Alternativ 1: Dagens lærernorm bør endres fra å gjelde på hovedtrinn per skole til kommunenivå.

Alternativ 2: Dagens lærernorm bør avvikles.

Administrasjonen fremmer to alternative forslag til vedtak som Hovedstyret bes ta stilling til. Alternativ 1 har primær eller subsidiær støtte fra 11 av 12 medlemmer i kommunekommisjonen, mens et flertall på 7 foreslår at lærernormen avvikles i sin helhet.

Som det fremgår av omtalen av vedtakspunkt I overfor har KS landsting 2024 formulert et prinsipielt kritisk syn på bemanningsnormer og forventer at slike reguleringer ikke innføres. Da lærernormen ble innført i 2018 argumenterte KS mot hele reguleringen. Samtidig har KS landsting også formulert en klar forventning om at de bemanningsnormer som allerede var innført i 2024 ble flyttet til kommunenivå, men altså ikke foreslått avviklet.

Ut fra dette må det legges til grunn at dersom lærernormen ville blitt foreslått innført nå, ville KS på prinsipielt grunnlag advart mot en slik regulering. Gitt at en norm uansett ville blitt innført, ville KS argumentert for en mest mulig fleksibel norm.

Hvorvidt landstingets prinsipielle syn på bemanningsnormer åpner for å eventuelt kunne anbefale mer enn fra flytting av lærernorm til kommunenivå, det vil si avvikling, må overlates til hovedstyret å ta stilling til.

En flytting av lærernorm fra hovedtrinn på hver skole til kommunenivå vil gi kommunene i samarbeid med skoleledelsen bedre mulighet for å sette inn lærerressurser der det er størst behov for dem, på tvers av hovedtrinn og skoler. Dette er særlig viktig i en tid med knapphet på personell, og en mer mangfoldig elevgruppe.

Elever, klasser og skoler er ulike og kommunene må i samarbeid med skolene kunne ta hensyn til dette når man fordeler lærerressurser. Dette vil gi bedre mulighet for å ta hensyn til ulike elevgruppers behov, og kan dermed bidra til en større grad av reell likebehandling. En mer fleksibel lærernorm vil også gi bedre mulighet for å sette inn ekstra støtte til lærere som står i særlig krevende arbeidssituasjon, også ved bruk av andre yrkesgrupper, som assistenter og spesialpedagoger. Det forutsettes at kommunenes rammefinansiering ikke endres som følge av dette.

En flytting av lærernorm opp til kommunenivå vil også gi kommuner som oppfyller dagens lærernorm og overoppfyller en ny lærernorm på kommunenivå noe økt anledning til over tid å styre relativt sett mer ressurser til andre formål enn skole/oppvekst, dersom dette er den lokalpolitiske viljen. I et helhetsperspektiv vil dette øke lokaldemokratiets muligheter til prioriteringer på tvers innenfor den samlede oppgaveporteføljen.

En avvikling av hele lærernormen vil ytterligere øke kommunestyrets muligheter til endrede prioriteringer, tilpasninger til tilgang på arbeidskraft og til lokale vurderinger av ressursbehov. Det mindretallet i kommunekommisjonen som ønsker å beholde lærernormen – men da på kommunenivå – argumenterer for at en slik løsning vil sikre et minimumsnivå av lærerressurser på nasjonalt nivå (og underforstått på kommunenivå) og gi elever over hele landet et mer likeverdig opplæringstilbud.

III. Kompetansekrav i helse- og omsorgstjenestene

Forslag til vedtak: KS støtter at de formelle kompetansekravene i helse- og omsorgstjenestelovens § 3-2 oppheves.

Før kompetansekravene ble innført pekte KS i sin høringsuttalelse på at endringen var prinsipielt uheldig fordi en opprøpning av profesjoner i loven ville medføre stadig nye diskusjoner om flere profesjoner bør nevnes inn. KS mente også det var prinsipielt uheldig med en slik lovfestet binding ut ifra hensynet til fremtidig behov i tjenestene, både av hensyn til utdanningskapasitet, og grunnet fare for at det skapes større trykk på å ansette lovfestede profesjoner kontra profesjoner med ikke-lovfestet utdanningsbakgrunn.

Lovverket gir kommunene frihet til å organisere og tilpasse tilbudet og tjenestene i samsvar med innbyggernes behov og lokale forhold. Fremover i tid vil det være uhensiktsmessig med denne type styring, og det er etter administrasjonens syn likevel unødvendig siden kravene i praksis vil følge av gjeldende rett. Å fjerne kompetansekravene representerer ikke en stor endring, men det vil være et steg i retning av mindre detaljert lovstyring på et felt som krever tverrfaglig samarbeid med en rekke profesjoner.

IV. Øremerkede tilskudd

Forslag til vedtak: Kommisjonens forslag til innlemming av øremerkede tilskudd støttes, med unntak av forslaget om innlemming av veterinært tilskudd. KS anbefaler at den delen av tilskuddet som gis spesielt som stimuleringstilskudd til dekning av veterinærtjenester på dagtid i kommuner med svakt næringsgrunnlag videreføres som øremerket tilskudd.

Øremerkede tilskudd bør bare brukes når det er ønske om å bygge opp en tjeneste som har lav dekningsgrad på landsbasis, for tjenester som er aktuelle bare i avgrensede geografiske områder eller for enkelte kommuner eller fylkeskommuner eller noen innbyggere. Øremerkede tilskudd kan også brukes til å finansiere tidsavgrensede forsøk og prosjekter.

Når det gjelder veterinærtilskuddet, anbefaler administrasjonen at den delen av tilskuddet som gis spesielt som stimuleringsstilskudd til dekning av veterinærtjenester på dagtid i kommuner med svakt næringsgrunnlag videreføres som øremerket tilskudd. Det er bare om lag en fjerdedel av kommunene som oppfyller kriteriene for å søke om midler fra denne ordningen, og tilskuddet faller derfor etter administrasjonens vurdering inn under følgende kriterium for når øremerking er hensiktsmessig:

- Finansiering av tjenester som kun er aktuelt i avgrensede geografiske områder, i et avgrenset tidsrom eller for visse grupper av innbyggerne

Tilskuddet er viktig for å bidra til tilfredsstillende tilgang på veterinærtjenester i næringssvake distriktskommuner.

V. *Avvikling av grunnskoletilskuddet*

Forslag til vedtak: *KS støtter at grunnskoletilskuddet avvikles, og at beløpet fordeles etter ordinære kostnadsnøkler i inntektssystemet.*

Forslaget er i tråd med KS eget høringssvar til inntektssystemutvalget.

En hovedmålsetting med inntektssystemet til kommunene er å sikre et likeverdig tjenestetilbud i alle kommuner, og gjennom utgiftsutjevningen kompenseres kommunene fullt ut for ufrivillige kostnads- og etterspørselsulemper i produksjonen av nasjonale velferdstjenester. Tilskuddet per grunnskole er et fremmedelement i denne sammenheng. Det har til hensikt å begrense kommunenes egne valg med hensyn til hvordan tjenestetilbudet til innbyggerne organiseres. En konsekvens av tilskuddet er også at kommuner med få grunnskoler ikke lenger kompenseres fullt ut for sine ufrivillige kostnads- og etterspørselsulemper på grunnskoleområdet.

VI. *Forenkling av investeringstilskuddsordning*

Forslag til vedtak: *KS støtter forslag om forenkling av investeringstilskuddsordningen i tråd med kommisjonens forslag.*

Dagens tilskuddsordning hindrer planlagte prosjekter og nødvendige investeringer, og tar ikke tilstrekkelig hensyn til lokale behov og demografiske endringer. Forenklingsbehovene knytter seg særlig til forhold som følger av forskrift og plankravet i ordningen:

- krav om heldøgns bemanning
- for rigid håndhevelse av antall plasser i bofellesskap og sykehjem
- krav om tilbakebetaling av tilskudd
- krav om samme målgruppe for ordningen over tid

Dagens krav til et mindre antall leiligheter er lite hensiktsmessig i en tid hvor kommunene har store utfordringer knyttet til tilfang på helsepersonell, og kommunene må derfor ha fleksibilitet til å bygge større enheter.

Til vedtakspunkt 2 – Forslag til NOU 2 – Institusjonelt rammeverk for statlig styring – Tiltak på systemnivå

Hovedhensikten med å utvikle et institusjonelt rammeverk for statlig styring er å motvirke effektene av en fragmentert og sektorisert statlig styring, primært på velferdsfeltet. Kommisjonen peker selv på at et flertall av statens 17 departementer og 72 fagdirektorater hver for seg har ansvar for lovgivning og veiledning rettet mot kommunesektoren og gir kommunerettede oppdrag i hver sin styringslinje til statsforvalterne.

Kommisjonen peker i kapittel 9 på en rekke problemstillinger som det er aktuelt å vurdere i arbeidet med NOU 2. «[E]ndringer i det institusjonelle rammeverket for statens styring av kommuner og fylkeskommuner» er spesielt viktig med tanke på å faktisk få til et redusert styringstrykk. Administrasjonen foreslår derfor at dette temaet blir prioritert i KS' innspill til hva kommisjonen bør vurdere i arbeidet med NOU 2.

Det kan være hensiktsmessig å skille mellom *lovprosesser* på den ene siden (A), og henholdsvis *gjennomføring* (B) og *oppfølging* (C) av lov på den andre. Lovprosesser involverer både Storting og regjering, mens ansvaret for at lover blir gjennomført er lagt til regjering og statsforvaltning. Et viktig poeng med skillet er at kommisjonen kan foreslå tiltak som retter seg mot Stortinget, noe regjeringen normalt *ikke* kan gjøre. I tillegg er det behov for å se på tiltak som dreier seg om statens arbeidsform. Forslagene er derfor sortert inn i disse tre kategoriene.

(A) *Forslag knyttet til lovprosesser*

Ad I Forslag til vedtak: *Vurdere og foreslå hvordan staten kan tydeliggjøre rommet for lokalt politisk og faglig skjønn*

Kommisjonen bør vurdere hvordan staten kan avklare rommet for lokalt politisk og faglig skjønn i rettighetslovgivningen og «*sørge for-lovgivningen*», samt angi hvordan dette skjønnet skal respekteres og ikke overprøves i statlig tilsyn klagebehandling, herunder om personellmangel og ressursituasjonen kan ha betydning for vurderingen.

Ad II Forslag til vedtak: *Foreta en gjennomgang av utrednings- og beslutningsprosesser knyttet til lovarbeid med sikte på både tydeligere vurderinger av hvorvidt en regulering er egnet og nødvendig, og en høyere terskel for å gripe inn i den lokale handlefriheten.*

Dette innebærer blant annet at kommuner og fylkeskommuners ulike forutsetninger, konsekvenser for personellbehov, konsekvenser på tvers av tjenesteområder og alternativer til lov- og forskriftsregulering utredes bedre og vektlegges tyngre i lovarbeid som angår individuelle rettigheter og kommunale plikter. Det må fremgå på en tydelig måte av lovforarbeidene hvordan disse hensynene er avveid. I dette inngår en vurdering av om utredningsinstruksen bør presiseres for å oppnå bedre prosesser.

Ad III Forslag til vedtak: *Vurdere og foreslå systemer for samordning og koordinering av lovverk, og etterfølgende evaluering av nytt lovverk*

Dette innebærer blant annet å vurdere å samle enkeltbestemmelser i sektorlovgivning i mer sektorovergripende lovgivning basert på kommunenes og fylkeskommunenes tverrsektorielle politikk og oppgaveløsning. Eksempelvis er kommunenes ansvar for de forebyggende tjenestene på ulike måter regulert i folkehelsesloven, barnehageloven, opplæringsloven, barnevernsloven, integreringsloven, sosialtjenesteloven og plan- og bygningsloven.

Regjeringen bør i kommuneproposisjonen gjøre en samlet vurdering av effekten på økonomi og tilgang på arbeidskraft av kommende lovreguleringer. I dag presenteres kun en oversikt, uten noen vurdering av konsekvenser. En slik samlet vurdering bør også være fast tema på det andre konsultasjonsmøtet mellom regjeringen og KS.

Å evaluere egnetheten innebærer blant annet et system for tidlig evaluering av hvorvidt ny lov eller forskrift viser seg å ivareta de formål den skulle og om den har utilsiktede konsekvenser. I den forbindelse bør det vurderes solnedgangsbestemmelser. Et slikt arbeid

bør synliggjøres i kommuneproposisjonen og statsbudsjettet, og inngå i de faste møtene med KS.

(B) *Forslag knyttet til gjennomføring og oppfølging av lov*

Ad IV Forslag til vedtak: Utrede hvordan en sterkere vektlegging av konsekvenser for hele kommunens eller fylkeskommunens tjenestetilbud i statlige klageordninger kan utformes samt utrede og foreslå alternativer til statlig klagebehandling

Vektlegging av konsekvenser at statlige klageinstanser ved prøving av det frie skjønn må ta hensyn til kommunenes økonomiske ansvar og tilgang på arbeidskraft.

Ad V Forslag til vedtak: Forvaltningsloven generelle bestemmelse sier at det skal legges "særlig stor vekt" på hensynet til det kommunale selvstyret ved overprøving av det frie skjønnet. Det er imidlertid flere bestemmelser i særlover som har en lavere terskel, altså at det for eksempel bare skal legges "vekt" på. I utgangspunktet bør hensynet til det kommunale selvstyret tillegges "særlig stor vekt" også i de sakene.

Ad VI Forslag til vedtak: Vurdere om det bør etableres andre tvisteløsningsordninger i tillegg til dagens ordinære domstolsbehandling, for å behandle tvister mellom stat og kommune, hvor stat og kommuner er uenighet om den skjønnsmessige lovforståelsen

Domstolsbehandling er ressurskrevende og innebærer stor økonomisk risiko for kommunene og fylkeskommunene. Mer tilgjengelige tvisteløsningsmekanismer kan ivareta et behov for nødvendig rettsavklaring.

Ad VII Forslag til vedtak: Vurdere tiltak som kan gi reell samordning av styringssignaler og prioriterte oppdrag i tildelingsbrev til underliggende etater, herunder dempe omfang og detaljeringsgrad av statlig tilsyn

I dag definerer hvert sektordepartement hva underliggende etater skal gjennomføre av oppgaver under virksomhetsåret. Det gjøres ingen overordnet prioritering på tvers av sektorer. Kommunal- og distriktsdepartementet har en koordinerende rolle, men har liten reell makt eller myndighet til å beslutte eller påvirke for eksempel det samlede antall planlagte nasjonale tilsyn. Resultatet kan til illustrasjon være at to ulike departementer planlegger tilsyn innenfor skole, og at kommunene må forholde seg til to tilsyn istedenfor ett. Statsforvalterne på sin side opplever å ikke ha nok ressurser til å gjennomføre gode tilsynsprosesser. Resultatet kan bli at den faglige støtten i forkant og etterkant av tilsynet prioriteres bort. Tilsvarende kan sektorvise satsinger føre til unødvendig høy ressursbruk i kommuner og fylkeskommuner fordi de er separate heller enn integrerte prosesser. Helseavdelingen (juristene) hos statsforvalterne har som oppdrag å ivareta innbyggernes rettigheter, og overprøver kommunale vedtak slik at kommunale helse- og omsorgsbudsjetter går i minus mens økonomi- og styringsenheten hos samme statsforvalter kritiserer kommunene for å ikke ha bærekraftige budsjetter. Dessuten brukes det betydelige *administrative* ressurser i kommuner og fylkeskommuner for å håndtere det samlede omfanget av statens ulike aktiviteter, rettet mot kommunesektoren.

Ad VIII Forslag til vedtak: Redusere kommuners og fylkeskommuners informasjonsplikt overfor statsforvaltningen

Kommunesektoren forholder seg til svært mange undersøkelser og rapporteringskrav fra ulike deler av staten. Spørreundersøkelser kan ha stort omfang, omfatte mange ulike deler av kommunens virksomhet og legge beslag på mye tid. Samtidig lager kommunene selv en rekke oppsummeringer lokalt som publiseres og behandles politisk i egne saksfremlegg eller som del av økonomi- og handlingsplan rapporteringen. Det kan forenkles og være ressursbesparende hvis staten samordner seg om rapportering på handlingsplaner og

strategier, og benytter digitale verktøy med eksempelvis søk mot allerede publiserte kommunal informasjon i stedet for å pålegge kommunene å rapportere. Terskelen bør uansett heves for når det bes om rapportering fra kommuner eller det sendes ut spørreundersøkelser, fordi det er for lite samordning mellom tidligere undersøkelser, eller ulike deler av staten.

(C) *Forslag knyttet til statens styringspraksis*

Ad IX Forslag til vedtak: Utrede tiltak som kan styrke etterlevelsen av det institusjonelle rammeverket for hvordan staten skal styre kommunesektoren.

Endringer i det institusjonelle rammeverket for statens styring er viktig for å redusere styringstrykket. Samtidig er ikke slike endringer tilstrekkelige. Også *måten* staten praktiserer det institusjonelle rammeverket må endres.

For eksempel praktiseres tilsyn ulikt selv om tilsynsproblematikken er lik. Ulike statsforvalterembeter gjør ulike vurderinger av hva som skal ligge til grunn for et tilsyn. Hensynet til at nye lover eller reformer skal kunne implementeres av alle kommuner og fylkeskommuner – slik som statens utredningsinstruks legger føringer for – blir ikke vektlagt tilstrekkelig i vurderingen av ny lovgivning. Hensynet til det lokale selvstyret forstås og vektlegges dessuten ulikt i ulike sektorer og etater.

Det dreier seg både om kompetanse på det lovfestede lokale selvstyret, og om ledelse og kultur for å følge de føringene som det institusjonelle rammeverket legger på statens styring av kommuner og fylkeskommuner.

Ad X Forslag til vedtak: Utrede hvordan et tverrdepartementalt kontinuerlig arbeid med forenkling av eksisterende regler kan gjennomføres som del av arbeidet med kommuneproposisjonen og statsbudsjettet, og inngå i de faste møtene med KS

Behovet for regelforenkling har sterk støtte i Stortinget, og regjeringer utgått fra ulike flertall har hatt dette som viktig målsetning. Det finnes imidlertid ikke noen etablert rutine eller metode som sikrer kontinuerlig og systematisk arbeid med forenkling. Det bør utredes hvordan regelforenkling kan systematiseres, og koples til etablerte prosesser. For eksempel kunne regjeringens budsjettkonferanse i mars inkludere et krav for alle sektordepartement om å legge frem konkrete forslag til regelforenkling. Foreløpige forslag kunne presenteres i kommuneproposisjonen, og vedtas i forbindelse med statsbudsjettet.

Til vedtakspunkt 3 – Forslag til NOU 2 – Endringer av statens virkemiddelbruk – enkelttiltak

I tillegg til strukturelle systemtiltak som kan bidra til å redusere styringstrykket, er det en rekke enkelttiltak som kan øke kommuners og fylkeskommuners mulighet til mer effektiv oppgaveløsning, bedre ressursbruk og mer fleksibel bruk av personell.

I. Bemanningsnormer og kompetansekrav:

Forslag til vedtak: KS anbefaler at kommisjonen i NOU 2 utreder og fremmer forslag om mer fleksible bemanningsnormer i barnehagesektoren, kompetansekrav knyttet til bruk av tvang i helse- og omsorgssektoren og oppmyking av språkkrav for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner utenfor EØS og Sveits.

Dette er de konkrete forslagene som kommisjonen selv peker på som aktuelle, og som også er i tråd med innspill til kommisjonen fra KS også til NOU 1.

I likhet med lærernormen er bemannings- og pedagognorm fastsatt på enhetsnivå, altså i den enkelte barnehage. Kommisjonen bør utrede hvordan bestemmelsene kan innrettes på kommunenivå for å sikre større mer fleksibel bruk av personell som kan ivareta ulike barns behov.

Pedagognormen er innrettet slik at et nytt barn over terskelverdi utløser krav om en pedagog i 100%-stilling. Det gjør det utfordrende å tilpasse bemanningssituasjonen til endrede barnetall og hindrer fleksibilitet med tanke på opptak og behov for barnehageplasser lokalt. I tillegg til terskelverdien i pedagognormen bør hvilke utdanningsgrupper som inngår i normen og dispensasjonsregelen utredes.

II. Endringer i Plan- og bygningsloven for å frigjøre kapasitet

Forslag til vedtak: KS støtter kommisjonens vurderinger av tiltak for å frigjøre kapasitet til oppdatering av overordnede arealplaner, inklusive forenklinger knyttet til planstrategi og planprogram for samfunnsdelen, samt forenklinger i prosesskrav til mindre og moderate endringer i gjeldende planer. Kommisjonen bør vurdere dagens organisering av forholdet mellom stat og kommune som areal- og planmyndighet. Kommisjonen bør også vurdere behovet for endringer i plan og bygningsloven som har som effekt at antall innsigelser og varsler om innsigelser reduseres, i særlig grad når foreslått regulering er i tråd med overordnet og oppdatert arealplan.

Kommunekommisjonen er først og fremst opptatt av redusert statlig styring på velferdsfeltet som tiltak for å sikre bedre utnyttelse av arbeidskraftressursene og faglig kompetanse. Den åpner imidlertid for at det kan være aktuelt å se på forenklinger i plan- og bygningsloven der dette vil kunne bidra til at den planfaglige kapasiteten i kommunene kan utnyttes mer effektivt. Første del av vedtaks punktet er en gjengivelse av kommisjonens egne signaler. Andre del av punktet er knyttet til omfang av innsigelser. Selv om innsigelsesinstituttet i seg selv er et legitimt virkemiddel og mekanisme for staten for å sikre at summen av kommunale vedtak holder seg innenfor vedtatte nasjonale rammer, er det likevel viktig også ut fra hensyn til både effektiv ressursbruk og den selvstendige verdien av lokalt selvstyre at statlige innsigelser blir færre. Dette er også regjeringens egen ambisjon, jfr. Nasjonale forventninger til regional og lokal planlegging, forventning nr. 14. Det er naturlig at også utforming av lovverk er et vurderingstema for dette. Samtidig bør det understrekes at målet om færre innsigelser ikke kan avgrenses til lov og forskriftsutforming alene. Det pekes i den sammenheng på virkemidler som er nevnt i denne saken under overskrift "tilpasse pedagogiske virkemidler til dagens lovverk" samt "statsforvalters rolle".

III. Endringer i eiendomsskatteforvaltningen

Forslag til vedtak: Det bør fremmes forslag om et eget lovutvalg for ny eiendomsskattelov med bedre pedagogiske oppbygning og struktur, og enklere regler for taksering og utskriving av skatt.

Innhold, struktur og språkføring i dagens eiendomsskattelov stammer fra byskatteloven fra 1911, som igjen var basert på skattelovene av 1882. Loven er til dels svært vanskelig tilgjengelig og derfor krevende å administrere for kommunene. Rene formuleringsfeil i forbindelse med den årlige skatteutskrivningen kan få betydning for gyldigheten av utskrivningen og utløse krav om tilbakebetaling – med store økonomiske konsekvenser for kommunen. Av samme årsaker er loven lite rettsikker for de skattepliktige og den er prosessdrivende.

Eiendomsskatten er en kommunal skatt. Forvaltningen av eiendomsskatten utøves ikke av ett sentralt fagorgan med alle ressurser, slik det er på det alminnelige skatteområdet, men av den enkelte kommune, hvor ressurser og kompetanse ofte vil være begrenset. Dagens eiendomsskattelov er ikke tilpasset den kommunale virkeligheten. Det bør nedsettes et lovutvalg med mandat å erstatte dagens lov med en ny lov med pedagogisk oppbygning og struktur, og enkle mekanismer for taksering og utskrivning av skatten. Det må være en forutsetning for lovarbeidet at eiendomsskatten opprettholdes som en frivillig kommunal skatt, basert på kommunal taksering for kommuner som foretrekker det.

En slik ny lov vil gi betydelige effektivitetsgevinster i eiendomsskatteforvaltningen, og kanskje like viktig, større trygghet hos kommunene for at loven anvendes på riktig måte, og bedre rettssikkerhet for de skattepliktige.

IV. Gjennomgang av aktørlover

Forslag til vedtak: KS mener at kommisjonen må øke ambisjonsnivået for gjennomgang av forhold i aktørlover som i betydelig grad binder ressurser i kommunesektoren til administrativ ressursbruk med liten eller ingen opplevd nytte for innbyggerne.

I særlig grad vil administrasjonen peke på:

- Lov om offentlige anskaffelser:
Anskaffelsesregelverket er komplisert og ressurskrevende for kommunene. Det bygger på EU-direktiver, som i utgangspunktet bare gjelder over visse terskelverdier. Norge har frihet til å fastsette egne regler for anskaffelser under disse terskelverdiene. Både over og under terskelen er det gitt strengere og mer kompliserte reguleringer, og her ligger et betydelig forenklingspotensial. To eksempler er de obligatoriske kravene innført etter "Norgesmodellen" og miljøbestemmelsen, som går ut på at miljøhensyn skal vektlegges minst 30 % - krav som er innført uten samfunnsøkonomisk analyse av nytten.
- Offentlighetsloven:
Kommuner og fylkeskommuner benytter betydelige ressurser til å behandle innsynskrav. Det bør vurderes enkelte lovendringer som tar sikte på å redusere ressursbruken uten at lovens formål svekkes. Konkret bør det vurderes blant annet å gi adgang til å avslå innsynskrav som åpenbart ikke har et legitimt formål, innføre en beskjeden begrunnelsesplikt til omfattende innsynskrav, og i større grad kunne unnta hele dokumenter og ikke bare enkeltopplysninger.
- Arbeidsmiljøloven:
Reglene i arbeidsmiljøloven om arbeidsgiveransvar i konsern er innført uten kunnskap om behovet for reglene. De vil koste unødig mye administrativt og i form av rettstvister da det er komplisert å skulle tilby egen arbeidstaker annet passende arbeid i datterselskaper. Som bakgrunn for innføringen er det vist til private konserner og det er derfor ingen grunn til å la bestemmelsene omfatte kommunesektoren.

V. Tilpasse pedagogiske virkemidler til dagens lovverk

Forslag til vedtak: KS anbefaler at kommisjonen arbeider videre med hvordan statens pedagogiske virkemidler kan utformes slik at statsforvaltningen ikke begrenser det lokale selvstyret annet enn av det som fremgår av lov og forskrift.

En vesentlig utfordring med spesielt statsforvalternes bruk av pedagogiske virkemidler som grunnlag for tilsyn og klagebehandling, er at de brukes som grunnlag for å krav om avvikshåndtering eller overprøving av kommunale vedtak, selv om virkemidlene i seg selv ikke kan binde kommunene.

Det store omfanget av statlige veiledere og retningslinjer, og innholdet i disse, bidrar til å utfordre det kommunale selvstyre. Rettsregler som allerede er detaljert, kan bli enda mer detaljregulert ved at statsforvaltningen blir en premissleverandør for tolkningen av regelverket, og faktisk strammer inn handlingsrommet. Mange retningslinjer og veiledere fokuserer også i for stor grad kun på begrensningene i kommuners og fylkeskommuners handlingsrom, og ikke på handlingsrommet. Retningslinjer og veiledere bør i større grad utformes med den hensikt å gi råd og anbefalinger til kommuner eller fylkeskommuner, men samtidig tydeliggjøre at det er kommuner som myndighet som tar beslutningene hvor en oppgave etter loven er lagt til kommuner.

Innenfor planfeltet mener administrasjonen at det er behov for en oppdatering av innsigelsesrundskrivet og en gjennomgang av statlige planretningslinjer og sektorspesifikke føringer, for å sikre at sektormyndigheten ikke griper inn i lokalt selvstyre.

VI. Gjennomgang av flere øremerkede tilskudd

Forslag til vedtak: KS støtter at kommunekommisjonen i NOU 2 vurderer ytterligere innlemminger eller forenklinger av øremerkede tilskudd. I vurdering av innlemminger av større øremerkede ordninger som toppfinansieringsordningen og investeringstilskuddsordningen forutsettes at det gjøres en konsekvensvurdering av omfordelingseffekter mellom kommuner og grupper av kommuner.

Kommisjonen varsler i NOU 1 at det vil bli aktuelt å vurdere ytterligere innlemminger av øremerkede tilskudd, herunder ulike investeringstilskudd. Toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester, som er den aller største øremerkede ordningen (14,3 mrd kr. i saldert budsjett 2026) nevnes spesielt. Både innlemming, forenklinger i ordningen og endringer i forvaltningsansvar vil være aktuelt å vurdere. Men kommisjonen vil i tråd med mandatet ikke vurdere endringer i den økonomiske rammen for ordningen.

Administrasjonen mener at KS ut fra sitt prinsipielle syn på omfang av/antall øremerkede tilskudd bør være positiv også til en vurdering av både flere små - og store øremerkede ordninger. En innlemming av store ordninger vil imidlertid kunne medføre betydelige omfordelingseffekter mellom kommuner, og påvirke mulighetene for økonomistyring og tjenestekvalitet ulikt avhengig bl.a av kommunestørrelse. Det stiller krav til at den konsekvensvurdering som uansett følger av kommisjonens mandat må gjennomføres både for kommunene samlet og for grupper av kommuner.

VII. Gjennomgang av enkeltparagrafer i Helse- og omsorgstjenesteloven

Forslag til vedtak: KS anbefaler at kommisjonen går gjennom enkeltparagrafer i Helse- og omsorgstjenesteloven for å tilpasse lovverket til endrede rammebetingelser i kommunesektoren med hensyn til personellsituasjon, økonomi og endrede behov grunnet endringer i demografi.

Helse- og omsorgstjenesteloven setter en rekke begrensninger på hvordan kommunene kan organisere tjeneste ut mot innbyggerne, inklusive hvordan helseforvaltningens fortolker hvilke plikter lovverket legger på kommunene.

VIII. Justering av lovverket for sosiale tjenester

Forslag til vedtak: Kommunekommisjonen bør be Arbeids- og inkluderingsdepartementet om å tydeliggjøre kommunenes handlingsrom til å fatte rammevedtak etter sosialtjenestelovens § 18, alternativt endre ordlyden i loven slik at dette eksplisitt framkommer.

Enkeltparagrafer i loven, eller statsforvaltningens fortolkning av disse, innsnevrer på en uheldig måte kommunenes mulighet til å tilpasse tjenester og ytelser til innbyggernes behov. Unødvendig mye ressurser går med til å fatte vedtak eller setter begrensninger for å skreddersy oppfølging av ulike brukergrupper. Arbeids- og velferdsdirektoratets lovtolkning av den konkrete paragrafen som er vist til i vedtaksforslaget har for eksempel medført at Trondheim kommune fattet ca 8600 egne strømvedtak til sosialhjelpsmottakere i 2025. På landsbasis vil dette utgjøre ca 229 000 unødvendige vedtak.

IX. Forenklet og forbedret lovregulering av kommunale oppveksttjenester

Forslag til vedtak: kommunekommisjonen bør vurdere, og eventuelt utforme, forslag til å forbedre og forenkle lovregulering av kommunale oppveksttjenester

Selv om de fleste barn og unge i Norge har gode levekår, er det en vedvarende utfordring at for mange faller utenfor aktivitet, utdanning og arbeid. Et omfattende kunnskapsgrunnlag peker på en sektorisert organisering av velferds- og oppveksttjenester som skaper en utfordring for barn og familier som trenger sammensatte tjenester over tid. De kommunale oppveksttjenestene styres av nasjonale myndigheter gjennom en detaljert og sektororganisert lovgivning. Minst 14 ulike lovverk regulerer oppveksttjenester til barn og unge, med en rekke detaljerte krav til oppdrag, saksbehandling og tiltak. En rekke kompenserende tiltak for samarbeid er iverksatt, uten tilstrekkelig effekt. KS har iverksatt en utredning om reguleringen av oppveksttjenestene kan forenkles og forbedres, innenfor forebyggende tiltak, individuelle tjenester og samarbeid. Utredningen er relevant for kommisjonens arbeid.

X. Forenkling av statlig styring av kulturfeltet

Forslag til vedtak: Kommisjonen bør vurdere hvordan statens styring av kulturfeltet kan forenkles.

KS viser til forskningsprogrammet Polycul fra Oslo Met, som viser at kultursektoren i stor grad styres gjennom en rekke detaljerte tilskuddsordninger. Dette innebærer både en sterk statlig styring, et omfattende administrativt arbeid og begrenser muligheten for lokale tilpasninger av kulturtilbud. I tillegg har staten en ordning med låste fordelingsnøkler, der bevilgninger til kulturformål over statsbudsjettet forutsetter en kommunal medfinansiering av en bestemt størrelse. Administrasjonen mener det er behov for en gjennomgang og forenkling av statlig styring på kulturfeltet, som gir mindre byråkrati, mer maktspredning og større handlingsrom for lokal tilpasning av kulturtilbud. Det må legges til grunn at den generelle vurderingen som kommisjonen varsler av innlemming av øremerkede tilskudd i frie inntekter også gjelder øremerkede tilskudd på kulturfeltet. Alternativt bør det også vurderes å slå sammen flere tilskuddsordninger innen feltet til større og mer fleksible ordninger.

Til vedtakspunkt 4 – Vurdering av andre forhold som er viktige for bedre ressursbruk, mer fleksibel bruk av personell og bedre oppgaveløsning

I. Statsforvalternes rolle

Forslag til vedtak: KS anbefaler at kommisjonen følger opp signalet om å se på hvordan statsforvalterne utøver sin rolle, herunder hvordan oppdragene tolkes og utøves, og på hvorvidt det er variasjon i dette mellom embetene.

Kommisjonens signaler om vurdering i NOU 2 av statsforvalternes utøvelse av sin rolle er nok primært knyttet til velferdsfeltet. Administrasjonen vil imidlertid påpeke at mulige grep for mer likeartet praksis i rolleutøvelsen på planfeltet kan være å etablere felles saksbehandlingsrutiner for håndtering av innsigelser på tvers av embeter og geografiske avgrensninger. Et annet tiltak kan være styrking av samhandlingsplattformer mellom kommunen og statsforvalter.

II. Kommunesammenslåing og interkommunalt samarbeid

Forslag til vedtak: Kommisjonen bør arbeide videre med både økonomiske og juridiske virkemidler som støtter opp om de selvstendige valg kommunene gjør om å bli større eller samarbeide mer omfattende og langsiktig i faste konstellasjoner, også om velferdsoppgaver.

Administrasjonen legger til grunn tidligere kunnskapsgrunnlag og anbefalinger fra Generalistkommuneutvalget om sammenheng mellom kommunestørrelse og grad av lovoppfyllelse. Administrasjonen legger videre til grunn at det er uaktuelt for kommunekommisjonen å bruke tid på utrede konkrete strukturreformer. Det bør imidlertid være prioritert for kommisjonen å vurdere tiltak staten kan gjennomføre for å støtte sterkere opp om kommuner som selv velger å arbeide med de to tiltakene som generalistkommuneutvalget pekte på som de aller viktigste for å bevare generalistkommuneprinsippet, dvs større kommuner eller mer forpliktende og langsiktig samarbeid i faste konstellasjoner.

III. Digitalisering

- V. *Forslag til vedtak: Kommisjonen bør vurdere hvordan digitaliseringsarbeidet kan innrettes slik at statens sektorisering ikke vanskeliggjør mulighetene til å levere helhetlige og sammenhengende tjenester, påfører kommunesektoren urimelige kostnader og kompleksitet og krav om å ta i bruk løsninger som ikke er tilpasset sektorens behov.*

Når staten digitaliserer sektorvis og ikke ser helheten, fører det blant annet til at samme behov løses flere ganger og at standarder og veiledninger om like forhold varierer. Det øker kostnadene, gir større kompleksitet, og hindrer sammenhengende tjenester. Det er et problem at staten utvikler digitale løsninger som de forventer at kommunene skal bruke, uten at de er utviklet sammen med kommunene, og dermed heller ikke på bakgrunn av deres behov. Det betyr at vi får ineffektive arbeidsprosesser som binder opp ressurser. At digitale løsninger øker forventninger og krav til rapportering og dokumentasjon er en tilleggsutfordring. Pålegg om betaling for bruk gir ytterligere dårligere ressursbruk.

IV. Forsøk

Forslag til vedtak: Kommisjonen bør foreslå endringer både i forsøksloven og i annen forsøkslovgivning slik at kommuner og fylkeskommuner kan prøve ut mer dyptgripende forsøk.

Økt juridisk adgang til forsøk vil øke mulighetene for innovasjon og utvikling i tjenester og forvaltning. Det foreligger allerede en utredning gjort for KS av Advokatfirmaet Lund og Co. om hvilke lovmessige grep som kan gjøres for å utvide adgangen til å drive forsøk